

Illuka Kooli põhikooli õppekava

Kinnitatud 27.08.2015

Kinnitatud 12.09.2017 direktori käskkirjaga nr 1-3/12

Kinnitatud 02.11.2018 direktori käskkirjaga nr 1-3/12/2018

Õppekavaga tutvunud ja arvamust avaldanud:

Õppenõukogu: 12.09.2017; 21.06.2018 nr 6;

27.08.2018 nr 1-5/8-2018

Hoolekogu 18.10.2018 nr 1-4/1/2018-2019



ILLUKA KOOL

ILLUKA KOOLI ÕPPEKAVA

Illuka **2015**

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED	5
2. LASTEAIA ÕPPEKAVA	6
2.1. Lasteaia kirjeldus ja eripära.....	6
2.2 Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted.....	6
2.3 Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted	7
2.4 Üldoskuste eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	10
2.4.1 Mänguoskused.....	10
2.4.2. Tunnetus- ja õpioskused.....	11
2.4.3 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused	16
2.5 Valdkondade õppe- ja kasvatuse eesmärgid ja sisu ning 6-7 aastaste laste eeldatavad tulemused	20
2.5.1. Mina ja keskkond	21
2.5.2 Keel ja kõne.....	23
2.5.3 Eesti keel kui teine keel.....	24
2.5.4. Matemaatika	26
2.5.5. Kunst	27
2.5.6 Muusika	29
2.5.7 Liikumine	30
2.6 Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus	32
2.7 Erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted.....	34
2.8 Lastevanematega koostöö põhimõtted ning korraldus	35
3.1. Illuka Kooli eripära, väärtused ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	36
3.1.1 Illuka Kooli eripära.....	36
3.1.2 Illuka Kooli väärtused	37
3.1.3 Illuka Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	37

3.2. Õppekorraldus	38
3.2.1. Üldpõhimõtted.....	38
3.2.2 Tunnijaotusplaan, õppeainete loend ja maht põhikoolis.....	39
3.2.3 Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted	40
3.2.4 Valikkursuste loend	40
3.2.5 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted Illuka Koolis	42
3.2.6 Üldpädevuste kujundamiseks a õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	54
3.2.7 Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana	54
3.2.8. Liikluskasvatus	56
3.3 Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	57
3.4 Loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused III kooliastmes.....	59
3.5 Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.....	60
3.5.1. Õpilaste hindamine	60
3.5.2. Õpilase teadmiste ja oskuste hindamise kord	60
3.5.3. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted	62
3.5.4. Järelvastamise ja järeltööde sooritamise kord	65
3.5.5. Kehalise kasvatuses tunnis hügieeni hindamine ja tervislikel põhjustel vabastatud õpilaste hindamine	65
3.5.6. Kohustusliku kirjanduse lugemise hindamine	66
3.5.7. Õpilase käitumise ja hoolsuse hindamine ning lapsevanemale kirjaliku tagasiside andmise kord.....	66
3.5.8 Õpilase täiendavale õppetööle, klassikursust kordama jätmise ning järgmisesse klassi üleviimise kord	67
3.5.9 Põhikooli lõpetamine	68
3.5.10 Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord.....	70
3.6 Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise põhimõtted	70
3.7. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine..	71
3.8. Karjääriteenuste korraldus.....	73

3.9	Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	74
4.	ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE	74

1.ÜLDSÄTTED

1. Illuka Kooli õppekava on lasteaia ja põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
2. Illuka Kooli õppekava koosneb neljast osast: üldsätted, lasteaia õppekava, põhikooli õppekava, õppekava uuendamine ja täiendamine.
3. Illuka Kooli õppekava on koostatud „Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava“, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lg 2 ja Vabariigi Valitsuse 01.09.2014. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 alusel.
4. Illuka Kooli õppekava ülesanne on toetada kõigi õpilaste integreerumist Eesti ühiskonnas, arvestades nende erivajadusi, päritolumaa kultuuritraditsioone ning õpilaste rahvuslikku identiteeti.
5. Illuka Kooli õppekava koostamisel on lähtutud paikkondlikust eripärasest; lastevanemate, õpilaste ja koolipidaja soovidest ning materiaaletest ja vaimsetest ressurssidest.
6. Illuka Kooli õppekava terviktekst on avaldatud Illuka Kooli kodulehel ja kättesaadav õpetajate toas.
7. Illuka Kooli õppekava kehtestab direktor käskkirjaga.

2. LASTEAIJA ÕPPEKAVA

2.1. Lasteaia kirjeldus ja eripära

Illuka Kooli lasteaed asub Illuka vallas Ida-Virumaal. Lasteaed on valla omandil põhinev ainus koolieelne lasteasutus, mis võimaldab hoiu ja alushariduse andmist eelkõige Illuka valla lastele, vabade kohtade olemasolul ka teiste valdade lastele, alates 1,5. eluaastast.

Lasteaia hoone on ehitatud 2009. aastal, lasteaed tegutseb majas alates 2010.-dast aastast. Lasteaias mahub tegutsema kuni kolm rühma ja maksimaalselt 50 last. Lasteaial on avar õueala. Kasutada saab kahte katusealust, mis on heaks kaitseks vihma ja tuule eest. Lasteaias toimub õppe-ja kasvatustegevus riikliku õppekava alusel eesti keeles.

Illuka lasteaeda ümbritsev keskkond on puhas, rahulik ja roheline. Lasteaed paikneb looduskaunis kohas - meie läheduses asuvad Kurtna järvestik ja matkarada, Agusalu sookaitseala, Kuremägi ja Kuremäe klooster, Boroni jõgi ja ürgorg, Kõnnu dendraarium, Pannjärve tervisespordikeskus ja Illuka mõis oma iidse pargiga, mis tagavad head võimalused looduses õppekäikude läbiviimiseks ja looduse vaatlemiseks eri aastaegadel.

Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessis osalevad kõik lasteaia töötajad, kes väärtustavad lapse igakülgset arengut. Lasteaias töötavad abivalmid, sõbralikud ja üksteist toetav kollektiiv.

2.2 Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset ja sotsiaalset, sealhulgas kõlbelist ja esteetilist arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Eesmärkide saavutamiseks lähtub lasteaed järgnevatest õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtetest:

- kõikidel lastel on võrdne võimalus alushariduse omandamiseks;
- õpikäsitluse aluseks on lapsest lähtuv õpetamine ja kasvatamine ning arengu toetamine toimub läbi mängu;
- lapsele eakohaste mängu- õpi- ja arengutingimuste loomine;
- oma õppekava, rühma tegevus- ja päevakava välja töötamine, võttes aluseks koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava;
- lapse individuaalsuse ja arengupotentsiaali arvestamine; valikuvabaduse pakkumine ja vastutuse õppimine;
- lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine; lapse loovuse toetamine;
- humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine; lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- üldõpetusliku tööviisi rakendamine; kodu ja lasteasutuse koostöö;
- eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

2.3 Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

- Lasteaed on avatud 7.00 – 18.00 läbi aasta.
- Rühmi on lasteaias kuni 3 (vastavalt laste arvule).
- Lasteaias kehtib oma kodukord, mis on lastele, vanematele ja lasteasutuse töötajatele täitmiseks kohustuslik.
- Õppe- ja kasvatustegevus toimub lasteaias õppeaastati. **Õppeaasta** kestab 1. septembrist kuni 31. augustini. Süvendatud õppetöö planeeritud nädalaplaanidega algab septembri esimesest nädalast ja kestab kuni mai kolmanda nädalani. Suvekuudel toimub õpitu kordamine ja kinnitamine ning põhirõhk on mängulised õuetegevusel.
- Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma tasakaalustatud **päevakaval**, mis määrab

vastavalt laste eale päevarütmile, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Päevakava koostatakse riikliku õppekava alusel. Päevakavas võib teha muudatusi, kui see tuleb kasuks õppe- ja kasvatustöö paremaks läbiviimiseks.

- Lasteaia toimub süsteemne, järjepidev ja eesmärgistatud tegevus ja harjumuste kujundamine õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevuses ning mängudes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.
- Lasteaia õppeaastal valitakse **üldteema**, millest juhinduvalt on igal rühmal koostatud rühma **tegevuskava**, mis lähtub lasteaia õppekavast. Kogu õpetatav materjal on jagatud kuuteemadena tsükliteks. **Nädalaplaanide** koostamisel integreeritakse kõiki õpetavaid valdkondi, arvestatakse aasta eesmärgi ja laste vanuselist arengutaset.
- Lapse põhitegevuseks läbi aasta on MÄNG. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet ning oskusi, väljendab oma tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üld- ja valdkondlike oskuste arengu alus. Õppe- ja kasvatustegevus toimub läbi mängu üldoskusi õppides. Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisu lõimides.
- **Üldoskusteks on: mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused ning sotsiaalsed ja enesekohased oskused.**
- **Valdkondi on 7: mina ja keskkond, keel ja kõne, eesti keel kui teine keel, matemaatika, kunst, liikumine, muusika.**
- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse lapse eripära – võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervises seisundit jms. Õpetajad toetavad ja suunavad laste arengut. Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.
- Õppe- ja kasvatustegevusi rühma tegevuskavades planeerides on soovituslik lähtuda alljärgnevast tabelist (tabel 1):

Tabel 1.

	2-3.a.	3-4.a.	4-5.a.	5.-6.a.	6.-7.a.
Õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevuse aeg	10-15 min	15-20 min	20-25 min	25-30 min	30-35 min
Tegevuste aeg keskmiselt ühes päevas	10-30 min	30-40 min	40-50 min	50 min – 1,5 tundi	1 tund 45 min – 2 tundi 10 min
Tegevuste aeg nädalas kokku	Kuni 2,5 tundi	Kuni 3 tundi 20 minutit	Kuni 5 tundi	Kuni 7,5 tundi	10 tundi 20 minutit

- Lapse kasvades ja arenedes väheneb igapäevatoimingutele kulutatud aeg ja suureneb õppe-kasvatustegevus.
- Õppe- ja kasvatustegevuses korraldamisel luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- 1) kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- 2) seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- 3) kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- 4) arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- 5) hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;

- 6) tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.
- Õppetegevuse korralduse dokumendiks on rühmapäevik, mis kajastab kõikide ainevaldkondade tegevuste sisu, sealhulgas liikumise ja muusika tegevusi. Sissekanne päevikusse tehakse samal päeval ja kinnitatakse allkirjaga.

2.4 Üldoskuste eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Üldoskuste kujunemist toetatakse kogu õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lõimides neid erinevate valdkondade sisuga.

Õppekavas eristatakse kolme üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused
- 2) tunnetus- ja õpioskused
- 3) sotsiaalsed ja enesekohased oskused

2.4.1 Mänguoskused

Mäng on koolieelses eas lapse põhitegevuseks. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet ning oskusi, väljendab oma tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üld- ja valdkondlike oskuste arengu alus.

Mänguoskuste eeldatavad tulemused vanuseti:

2-3 aastane laps:

- 1) kasutab mängus esemetega enda teadmisi ja kogemusi esemete otstarbest;
- 2) mängib matkimismänge;
- 3) seostab mängus erinevaid toiminguid teatud loogilise süžeeaga;
- 4) valib mänguks vahendeid ja mängib lihtsaid rollimänge;
- 5) võtab osa ühismängust koos õpetajaga;
- 6) kasutab mängus asendusmänguasju;
- 7) tegutseb omaette, täiskasvanu osaluseta;

- 8) kasutab rütmipille;
- 9) täidab lihtsamaid mängu reegleid.

4-5 aastane laps:

- 1) arvestab ühismängudes mängureegleid;
- 2) oskab sobitada oma mängu kaaslasega;
- 3) kujundab konstruktori elementidest lihtsamaid esemeid;
- 4) mängib lihtsaid matkimismänge;
- 5) mängib rollimänge;
- 6) kooskõlastab oma tegevust teiste laste tegevusega;
- 7) selgitab teistele mängureegleid;

6-7-aastane laps:

- 1) tunneb mängust rõõmu ja on suuteline kestvalt mängule keskenduma;
- 2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- 3) algatab erinevaid mänge, on mängujuhiks ja arendab edasi mängu sisu;
- 4) täidab mängudes erinevaid rolle (pea- ja kõrvalrollid), toob mängudes välja rollitoiminguid ja –suhteid;
- 5) oskab kasutada lihtsamaid liisusalme erinevate mängurollide määramiseks;
- 6) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele arusaadavalt selgitada;
- 7) julgeb mängusituatsioonis teistele esineda;
- 8) suudab mängu jätkamise huvides jõuda mängukaaslastega kompromissile;
- 9) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- 10) kasutab mängudes loovalt erinevaid mänguvahendeid; oskab vajadusel asendada puuduvaid lelusid kas mõne eseme või sõnaga;
- 11) kasutab mänguvahendeid heaperemehelikult ning mängu lõppedes koristab enda järelt.

2.4.2. Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskuste all mõistetakse oskust tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse, st oskust juhtida oma taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi

ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppimine on inimese sünnipärane tung ja tegutsemise põhimotiiv. Laps uurib, vaatleb, katsetab, tahab avastada ja teada saada, hankides infot oma kogemuse ja aktiivse tegutsemise kaudu. Õppimisvõime tähendab lapse suutlikkust õppida uusi oskusi ja mõisteid, saada aru ümbruskonnas toimuvatest sündmustest, kasutada mälu sihipäraselt ja täpselt ning lahendada väiksemaid probleeme.

Peame meeles, et:

- 1) Laps õpib igapäevategevustes koostegemiste ja suhtlemise kaudu.
- 2) Mida väiksem on laps, seda rohkem aega tuleb leida, et temaga koos tegutseda.
- 3) Kõiki tegevusi tuleb saata kõnega ning õhutada last keelt kasutama.
- 4) Laps õpib kõige paremini siis, kui tal on hea olla (tema füüsilised tarbed on rahuldatud ning ta tunneb end turvaliselt).
- 5) Laps õpib mängu kaudu.
- 6) Iga laps õpib oma rütmis.

Tunnetus- ja õpioskuste eeldatavad tulemused vanuseti:

2-3 aastane laps:

hangib ümbrusest aktiivselt infot; plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga; selle hulka tasakaalustab, reguleerib ja organiseerib aga täiskasvanu;

- 1) keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele või omadusele; sõnalise suunamise ja juhendamise korral on püsivam;
- 2) tegutseb teistega kõrvuti ja osaleb ühistegevuses vahelduvas vormis;
- 3) mängib teiste lastega lihtsamaid igapäevaseid olukordi ja tegevusi kajastavaid rollivahetusega mängu;
- 4) loob tegevuse kaudu seoseid kõnega; sõnad ja objektid saavad tema jaoks mõiste tähenduse;
- 5) suhtleb valdavalt 1-2 sõnaliste lausetega nii mängus kui ka igapäevategevustes peamiselt
- 6) tuttava täiskasvanuga ning kasutab mitteverbaalseid suhtlusvahendeid (osutamine,

miimika);

- 7) räägib ja saab aru üksnes sellest, mida tajub;
- 8) tunneb huvi raamatute vastu ning mõistab lihtsaid realistlikke jutukesi, mis seostuvad tema enda kogemustega;
- 9) tunnetab lihtsamaid põhjuse- tagajärje suhteid ning saab aru kuuluvusest ja erisusest;
- 10) sobitab erinevaid materjale ja esemeid;
- 11) rühmitab 1 nähtava omaduse järgi;
- 12) omandab uusi seoseid vahetu, korduva ja aktiivse tegutsemise ning käelise tegevuse kaudu;
- 13) kasutab omandatud teadmisi, seoseid ja tegevusi samas situatsioonis ning kontekstis, kannab üle lihtsamaid seoseid ning kasutab neid sarnastes ülesannetes ja olukordades;
- 14) plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga; täiskasvanu suunab lapse tegevust kõne kaudu;
- 15) plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatus kõne vahendusel;
- 16) keskendub tegevusele lühikeseks ajaks, tema tähelepanu ei ole veel püsiv;
- 17) tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega;
- 18) kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mälupilte nii konstruktiivses mängus kui ka lihtsas rollimängus;
- 19) mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid;
- 20) suudab ennast sõnadega väljendada;
- 21) osaleb dialoogis;
- 22) jälgib lihtsaid lookesi ja eristab kogemusele tuginedes realistlikke sündmusi väljamõeldud lugudest;
- 23) mõistab osaliselt lihtsamat kõnet ka ilma toetava vihjeta ja saab aru lihtsamatest ülekantud tähendustest;
- 24) rühmitab asju ja esemeid ühe või mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi;
- 25) omab ettekujutust arvumõistest ja värvuste nimetustest
- 26) leiab võrdluse alusel asjades ühiseid ja erinevaid jooni ning nendevahelisi seoseid;
- 27) ettekujutus oma teadmistest ja oskustest on ebarealistlik;

28) omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu;

29) vajab oma tegevusele tagasisidet.

4-5 aastane laps:

- 1) oskab osaliselt oma tegevusi plaanida ja organiseerida ning tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiset, kuid autoriteetide toel;
- 2) plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme;
- 3) hangib tänu keeleoskusele uut teavet; tema kõne toetub mälule ning sõltub sellest, kellega ja mis olukorras ta koos on;
- 4) saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest;
- 5) järgib lihtsaid reegleid;
- 6) huvitub võistlusmängudest ja tahab olla edukas;
- 7) osaleb ühistevgevuses ning teeb koostööd teiste lastega; konstrueerib, osaleb rolli- ja võistlusmängudes ning loovtegevustes;
- 8) liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi; keskendub tegutsedes mitmele nähtavale ja eristavale tunnusele ning jaotab oma tähelepanu;
- 9) saab aru arvumõistest; huvitub tähtedest;
- 10) omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu;
- 11) tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kuid tegutsemiskindluse saavutamiseks vajab veel täiskasvanu abi;
- 12) reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga, hakkab oma tegevust planeerides ja korraldades kasutama sisekõnet;
- 13) tegutseb koos teistega; teda motiveerivad tegevused eakaaslastega;
- 14) tema keeleline areng võimaldab lahendada ülesandeid ja probleeme ning saavutada kokkuleppeid;
- 15) konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte;
- 16) osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes;

- 17) räägib esemetest, mida pole kohal, ja olukordadest või sündmustest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus, ning fantaseerib;
- 18) keskendub huvipakkuvale tegevusel mõnikümmend minutit;
- 19) oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid;
- 20) eristab rühmi ja oskab neid võrrelda ning saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest, alluvusest ja üldistusastmest;
- 21) omab ettekujutust numbritest, tähtedest ja sümbolitest;
- 22) omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme;
- 23) kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel intuitiivselt lihtsamaid meeldejätmise viise (mälustrateegiaid).

6-7 aastane laps:

- 1) plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärgid ning üritab alustatud tegevused lõpetada;
- 2) suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20-30 minutiks;
- 3) kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet;
- 4) kasutab kõnet info saamiseks, tegelikkuse adumiseks ning uute teadmiste omandamiseks;
- 5) järgib ühistegevustes reegleid ja suudan neid selgitada;
- 6) kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale;
- 7) osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes;
- 8) saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis-ruumilisest järjestusest;
- 9) kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uudses kui ka sarnases olukorras;
- 10) kasutab uute teadmiste omandamisel meeldejätmise strateegiaid juhuslikult, teadvustab kordamise vajadust;
- 11) organiseerib ja plaanib oma igapäevaseid tegevusi ja tuttavat keskkonda, seab eesmärgid, üritab tegutseda sihipäraselt ning lõpetab alustatud tegevused;
- 12) suudab reguleerida oma emotsioone ja käitumist, kasutades selleks kõnet nii aktiveerivas kui ka pidurdavas rollis;

- 13) toetub tegutsedes oma tegevusele antavale tagasisidele, eakaaslaste hinnangutele ja võrdlustele teistega;
- 14) keskendub korraga mitmele tegevusele või stiimulile ning on suuteline kestvamaks tahtepingutuseks;
- 15) seab uudsetes olukordades täiskasvanu sõnalise juhendamise järgi eesmärged ning valib tegutsemisstrateegiad; katsetab, konstrueerib ja uurib, kasutades oma teadmisi ja varasemaid kogemusi uues vormis ning kombinatsioonis;
- 16) osaleb erinevates mänguliikides, järgib reegleid;
- 17) liigitab ning tajub esemeid ja sündmusi tervikuna, saab aru nendevahelistest seostest ning suudab olulist teadvustada täiskasvanu abiga;
- 18) loob uusi seoseid eeskju, seletuste, kuulamise ja nägemise kaudu;
- 19) kasutab nii kaemuslik-kujundlikku kui ka verbaalset mõtlemist;
- 20) kasutab eakaaslastega suheldes arutlevat dialoogi;
- 21) huvitub sotsiaalsetest suhetest, räägib enam iseendast ning tunneb huvi teiste vastu;
- 22) teab ja kasutab tähti, numbreid ja sümboleid, kirjutab etteütlemise järgi lihtsamaid 1-2 silbilisi sõnu ning teeb lihtsamaid matemaatilisi tehteid;
- 23) orienteerub oma teadmistes, märkab detaile ja seoseid, kasutab teadmisi uusi ülesandeid lahendades nii uudses kui ka sarnases olukorras, kuid vajab juhendamist ja abi seoste loomisel eelnevaga;
- 24) oskab suunamise ja õpetamise korral kasutada lühikest aega õppimisstrateegiaid; tajub oma mälu mahtu ning kordab teadlikult üle meeldejäetavat materjali.

2.4.3 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

Lapse sotsiaalne areng peab tagama ühiskonnas elamiseks vajalike sotsiaalsete oskuste ja pädevuste omandamise. Seepärast on sotsiaalsete teadmiste ja oskuste ning väärtushinnanguliste hoiakute kujundamine üks tähtsamaid kasvatusülesandeid. Suhtlemisest kaaslastega algab lapse tegelik lõimumine ühiskonda.

Eelkoolieas on oluline kujundada just esmaseid sotsiaalseid oskusi: abistamist, lohutamist ja jagamist. Lapse enesekohaste oskuste areng võimaldab tal eristada ja teadvustada oma võimeid, oskusi ja emotsioone ning juhtida oma käitumist.

Peame meeles, et:

- 1) Igat last tuleb väärtustada sellisena, nagu ta on; teda toetada ja innustada.
- 2) Hindame ja väärtustame lapse mõtteid ning aktiivset osalemist erinevates tegevustes.
- 3) Pakume tegutsemisvõimalusi rühmas ja paaris. Üheskoos tegutsemine ning sotsiaalsed oskused on õppimise alus.
- 4) Oleme oma käitumise ja tegutsemisega lapsele eeskujuks, pakkudes neile sobivaid mudeleid.
- 5) Selgitame ja põhjendame lapsele, milline käitumine on sobiv ja milline mitte.

Sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste eeldatavad tulemused vanuseti:

2-3 aastane laps:

- 1) väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad kiiresti;
- 2) teadvustab ennast, kasutab osaliselt mina-vormi, proovib ennast maksma panna ning oskab keelduda ja ei öelda;
- 3) üritab aru saada teiste inimeste seisukohtadest, kuid tema tajud on enesekesksed;
- 4) hindab oma oskusi ja suutlikkust paremaks, kui need tegelikult on;
- 5) teab oma ees- ja perekonnanime ja elementaarseid viisakusreegleid ning kasutab neid, kui seda on talle õpetatud;
- 6) sööb, joob ja riietub lahti valdavalt iseseisvalt ning püsib suurema osa päevast kuiv ja puhas;
- 7) reageerib sõltuvalt situatsioonist ja ümbritsevate inimeste käitumisest;
- 8) mõistab selgelt väljendatud keeldu „Ei tohi!”, „Ära tee!” jne;
- 9) tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti;
- 10) toetub võõrastega suheldes ja enesekindluse saavutamiseks tuttavale täiskasvanule;
- 11) matkib täiskasvanute tegevusi, millele saab tagasisidet;
- 12) saab aru, et inimestel võivad olla tema erinevad tunded ja emotsioonid;
- 13) tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus;
- 14) väljendab tugevaid emotsioone, oma mina;
- 15) võib karta tundmatuid ja uusi asju;

- 16) tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia;
- 17) tema enesekindlus on kõikuv, selle saavutamiseks vajab turvalisust, tunnustust, rutiini ja reegleid;
- 18) osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti;
- 19) jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on siiski omandihoidja;
- 20) loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos; tegutseb kontakti luues ja säilitades sihipäraselt;
- 22) algatab vestlust eri partneritega erinevatel teemadel; tajub, mida teised teavad ja mis on neile uus;
- 23) täidab igapäevaelu rutiini;
- 24) järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jälgendab igapäevaelu rolle ja tegevusi.

4-5 aastane laps:

- 1) väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;
- 2) tahab olla iseseisev, kuid sageli ei ole tal enda suutlikkusest realistlikku ettekujutust;
- 3) saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused;
- 4) teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi;
- 5) seab endale mõningaid eesmärgi ja täidab neid;
- 6) väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu;
- 7) püüab vahel teisi abistada ja lohutada; tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest;
- 8) osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale;

- 9) arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet;
- 10) saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses;
- 11) püüab täita kodukorra reegleid;
- 12) saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest;
- 13) huvitub võistlusmängudest ning tahab olla edukas;
- 14) hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid;
- 15) väljendab oma emotsioone ja räägib nendest;
- 16) suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses;
- 17) suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest;
- 18) on tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut;
- 19) imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle, kasutades tema sõnavara ja maneere;
- 20) eelistab sootüübilisi mängu;
- 21) naudib rühma kuulumist, eakaaslaste seltsi ja ühistegevust;
- 22) aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi; jälgib reeglite täitmist teiste poolt;
- 23) oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.

6-7 aastane laps:

- 1) tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestlustes;
- 2) seab endale eesmärgid ja üritab neid ellu viia;
- 3) on oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele;
- 4) eelistab omasoolisi mängukaaslasi; kujunevad esimesed sõprussuhted;
- 5) suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil;
- 6) järgib mängudes ja tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt; oskab reegleid teistele selgitada;
- 7) järgib sotsiaalset rutiini;

- 8) mõistab teiste inimeste tundeid ja nende mitteverbaalseid väljendusi;
- 9) vastutab rohkem oma tegevuse eest ning räägib oma kavatsustest;
- 10) suudab oma emotsioone ja käitumist kontrollida, oskab ka teisi arvestada ning suhtub teiste laste tegevusesse sallivamalt;
- 11) suudab tegutseda iseseisvalt ning sõltub vähem oma vanematest;
- 12) algatab mängu ja tegevusi;
- 13) püüab kõigega hakkama saada, on tundlik oma ebaõnnestumiste ja teiste hinnangute suhtes;
- 14) otsib vastastikust mõistmist ja kaasaelamist oma tunnetele;
- 15) hoolib väiksematest, osutab abi ja küsib seda vajaduse korral ka ise;
- 16) loob sõprussuhteid;
- 17) järgib rühmas reegleid ning arvestab rühma vajadusi;
- 18) talub muutusi ja vanematest eemalolekut, siiski on uues situatsioonis ebakindel ja võib tõmbuda endasse;
- 19) arutleb lihtsamate eetiliste probleemide üle ning teeb vahet hea ja halva vahel nii enda kui ka teiste puhul.

Lapse areng koolieelses eas on igal eluaastal määrava tähtsusega, kuid iga laps areneb siiski erinevas tempos: osa vanemaid lapsi pole veel eeldatavaid arengutulemusi saavutanud, samal ajal võivad osale noorematest lastest olla jõukohased ka mõned vanema lapse oskused.

2.5 Valdkondade õppe- ja kasvatuse eesmärgid ja sisu ning 6-7 aastaste laste eeldatavad tulemused

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Õppekavas on välja toodud 6-7 aastaste laste eeldatavad arengu tulemused, noorema ea eeldatavad tulemused on loetletud rühmade tegevuskavades.

2.5.1. Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) saab ettekujutuse oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti (kui ka oma rahvuse) kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Mina ja keskkond liidab keskkondi milles laps viibib, mis mõjutavad tema arengut ning millest terviklik arusaam aitab tal toime tulla edaspidises elus. Valdkonna Mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja

igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;

- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- 2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- 3) nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;
- 4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;
- 5) mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
- 6) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;
- 7) julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;
- 8) kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
- 9) järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
- 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
- 11) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- 12) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
- 13) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- 14) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegade, öö ja päeva vaheldumisest;
- 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;

16) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;

17) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

2.5.2 Keel ja kõne

Valdkond Keel ja kõne on eeskätt mõeldud eesti keelt rääkivale lapsele. Muukeelse lapse iseärasusi ning keele ja kõne õpetust on käsitletud peatükis eesti keel kui teine keel.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna *keel ja kõne* sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise,

oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;

- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 8) hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 9) tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad;
- 10) kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- 11) teab peast luuletusi ja laule.

2.5.3 Eesti keel kui teine keel

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslastega kui ka täiskasvanutega;
- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Valdkonna *Eesti keel kui teine keel* sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) Eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst;
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste intonatsiooni, muusikat.
- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel;
- 4) korraldatakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel **6-7 aastane laps**:

- 1) mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;
- 2) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;
- 3) saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;
- 4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
- 5) kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
- 6) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
- 7) oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid, tuntud inimesi.

2.5.4. Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna *Matemaatika* sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides

sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- 2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt;
- 3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke + , −, =;
- 5) koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 6) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- 7) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- 8) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- 9) oskab öelda kellaaega täistundides;
- 10) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaagu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
- 11) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- 12) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- 13) leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

2.5.5. Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatlleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;

5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;

6) vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna *Kunst* sisu:

1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;

2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;

3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;

4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;

2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;

3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;

4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovaalt kombineerida;

5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;

6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;

7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) leiab ümbritseva vaatllemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
- 2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- 3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- 4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- 5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
- 6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- 7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- 8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

2.5.6 Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna *Muusika* sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalne tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
- 2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi;
- 3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- 4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
- 5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- 6) mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- 7) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis;
- 8) liigub vastavalt muusika meeleolule;
- 9) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

2.5.7 Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna *Liikumine* sisu:

- 1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, painduvus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- 5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.
- 6)

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
- 2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
- 3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
- 4) sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
- 5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- 6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- 7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
- 8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
- 9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- 10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
- 11) mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);
- 12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- 13) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

2.6 Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus

Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

Lasteaia pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Lasteaias toimub lapse arengu jälgimine ja hindamine lapse arengu hindamise põhimõtete ja läbiviimise korra alusel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetaja suunatud tegevustes. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning

tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Lapse areng fikseeritakse lapse arengumapis.

Õpetaja jälgib lapse arengut läbi järgmiste meetodite:

- 1) Lapse tegevuste vaatlus - toimub pidevalt, igapäeva tegevuste käigus. Vajadusel viiakse samades tingimustes ja erinevate tegevuste ajal läbi dokumenteeritud tegevusvaatlusi.
- 2) Lapse tööde vaatlus (joonistused, meisterdused, töövihikud) – toimub pidevalt töö käigus.
- 3) Lapse arengutaseme hindamine arengutabeli abil.

Põhimeetodiks on laste tegevuse ja õpetaja poolse suunatud tegevuse vaatlus. Arengutabeli sisuks on laste pädevused üldoskustes ja ainevaldkondades.

Lisaks rühmaõpetajale teeb logopeed alates kolmandast eluaastast lastega esmase kõnearengu vaatluse, fikseerib kõnehäired ja kinnitab igal sügisel laste nimekirja, kes vajaksid logopeedilist ravi. Logopeed annab tagasisidet lapsevanemale vähemalt kord aastas.

Vähemalt üks kord õppeaastas viib õpetaja lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguveestluse, mis:

- 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- 2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Arenguveestluse aluseks on lapse arengu hindamise dokumendid. Kõigi arenguveestluste kohta tehakse kirjalik kokkuvõte.

Lisaks viiakse läbi koolivalmiduse hindamist, mis toimub lapse omandatud pädevustele toetudes ja koostöös lapsevanematega erinevaid aspekte hinnates. Hindamisele kuuluvad sotsiaalsed, vaimsed ja füüsilised oskused. Hindamisel kasutatakse vaatlust, teste ja intervjuusid. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Vanematele, kelle laps ei saavuta kooliminekuks mingitel põhjustel kooliküpsust, teavitatakse võimalusest taotleda koolipikendust.

Lasteaia õppekava läbinuile annab lasteaed välja sellekohase õiendi.

2.7 Erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted

Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Kõigi erivajadustega laste (sh andekate laste) arengu toetamise esimene ja olulisim etapp on lapsevanema teavitamine tema lapse arengu eripäradest ja edasiste soovitude jagamine lapse arenguks soodsa keskkonna loomiseks väljaspool lasteaeda. Kõigi laste, sealhulgas erivajadustega laste arengu toetamisel lähtutakse sellest, et iga laps on eriline ning vajab individuaalset lähenemist ja tuge. Erivajadustega lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, milles osalevad kõik lasteasutuse töötajad, sealhulgas abipersonal. Vajadusel soovitatakse lapsevanemale logopeedi või erispetsialistide konsultatsiooni.

Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arengukava neis valdkondades, milles laps abi ja individuaalset arendamist vajab. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arengukava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

Andeka lapse arengu toetamise sisu lähtub sellest, milles tema andekus väljendub. Mida suurem on võimeka lapse erinevus võrreldes eakaaslastega, seda raskem on luua tema eriandekust toetavat keskkonda lasteaias. Seetõttu on andeka lapse arengu toetamisel esmane lapsevanemate nõustamine lapse arengut toetava keskkonna loomiseks väljaspool lasteaeda (vastavad huviringid, erinevad vahendid koju jne).

Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.

Mida varem lapse erivajadusi märgatakse ja arendustööd alustatakse, seda paremad on lapse võimalused igapäevaelus ja koolis toime tulla. Erivajadusega lapse koolieelse arengu

toetamiseks on vajalik tihe koostöö perekonna, lasteaia, kohaliku omavalitsuse ja erialaspetsialistide vahel.

2.8 Lastevanematega koostöö põhimõtted ning korraldus

Hea koostöö koduga on aluseks lapse kohanemisele lasteaias ning turvatunde tekkimisele. Perekond kannab peamist vastutust lapse kasvatamise, hoolituse ja arengu eest. Lasteaial on koduse kasvatuse toetav roll. Lasteaed teeb lastevanematega lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldamisel ja lugupidamisel. Lasteaia töötajatel on kohustus hoida last ja peret puudutavat informatsiooni konfidentsiaalsena.

Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest (igapäevased vestlused, kirjalik tagasiside – töölehtedelt, piltidelt) ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest (vestluste kaudu, infostendilt, kodulehelt, elektronposti teel). Lasteaiaõpetaja nõustab lapsevanemat tema soovi korral õppe- ja kasvatusküsimustes.

Lasteaed tutvustab lastevanematele lasteaia õppekava, rühma aasta- ja nädalategevuskavasid ning võimaldab lastevanematel osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises. Õpetaja teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

Õpetajad tutvustavad lapsevanematele lasteaia kodukorda. Lapsevanemad ja lasteasutuse töötajad kohustuvad järgima lasteaia kodukorda kui omavahelise koostöö alusdokumenti.

Lapsevanematel võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteaia tegevusele igapäevaste vestluste, lasteaia pidude, koosolekute ja küsitluste kaudu.

3. PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA

3.1. Illuka Kooli eripära, väärtused ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Muudetud punkt 3.1.1. Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12 12.09.2017

Muudetud punkt 3.1.1. Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12/2018 02.11.2018

3.1.1 Illuka Kooli eripära

- ✓ Illuka Koolis on sõbralik, rahulik ja turvaline õhkkond. Klassid on väikesed, mis annab suurepärase võimaluse märgata igat õpilast. Koolis töötavad kvalifitseeritud õpetajad.
- ✓ Mõisakoolina naudime mittestandardset kooliinterjöörü. Meil on omapärane koolimaja, hubased ruumid ja kena park.
- ✓ Illuka Koolis on väga tugev sporditraditsioon, head tingimused spordiga tegelemiseks ning võimalik korrapäraselt sportimiseks kasutada Pannjärve puhke ja spordikeskust, spordivarustus on Illuka Kooli lastele tasuta. Erinevatel spordialadel on saavutatud väga kõrgeid kohti nii rahvusvahelises kui maakondlikul tasemel.
- ✓ Illuka Kool on avatud rahvusvahelisele suhtlemisele. Meie õpilased reisivad palju, osalevad projektides ning ühisüritustes Poola ja Soome sõprusvaldadega.
- ✓ Illuka Koolil on väga toetav ja koolisõbralik omavalitsus.
- ✓ Ainetetunde on võimalik läbi viia õues, kooli lähiümbruses: pargis, metsas, soos, järvede ääres.
- ✓ Kooli arvutiklass on varustatud kaasaegse tehnikaga ning koolikompleksi territoorium kaetud Wifi võrguga.
- ✓ Koolis alustatakse inglise keele õpetust 2.klassist. Valikained: kodulugu (mõisa ja kodukoha ajalugu) 5.kl, karjääriõpetus – 8.kl.
- ✓ Koolis on võimalik õppida erinevaid pille (väike kannel, kitarr ja mitmed rütmipillid).
- ✓ Illuka kooli õpilased käivad õppereisidel ning külastavad teatrietendusi ja kontserte.

- ✓ Illuka Koolis tunnustatakse tublisid õpilasi ja kõiki õnnitletakse sünnipäeva puhul.
- ✓ Illuka Koolis töötab pikapäevarühm, kus laps on järelvalve all ja teda aidatakse kodutööde tegemisel.
- ✓ Illuka Kooli õpilased saavad 3 korda päevas tasuta süüa.
- ✓ Hea transpordi korraldus kooli ja koju, sobiv bussiühendus Jõhviga.

3.1.2 Illuka Kooli väärtused

- ✓ Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
- ✓ Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.
- ✓ Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseadusesl, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus
- ✓ Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

3.1.3 Illuka Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

- ✓ Illuka Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Illuka Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- ✓ Illuka Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada põhikooli õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- ✓ Illuka Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Illuka Kooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- ✓ Illuka Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest.

3.2. Õppekorraldus

3.2.1. Üldpõhimõtted

Muudetud punktid 3.2.1., 3.2.2. , 3.2.3. ja 3.2.4. Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12 12.09.2017

Muudetud punktid 3.2.1, 3.2.2. , 3.2.3, 3.2.4, 3.2.6, 3.2.7, 3.2.8. Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12/2018 02.11.2018

- 1) Õpingute alusdokumendiks on kooli õppekava.
- 2) Illuka Koolis on traditsiooniline klassiõpe (kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel).
- 3) Õppekava täitmise tagamiseks ja toetamiseks kasutatakse õpikuid, töövihikuid, tööraamatuid ning muid õppevahendeid ja – materjale.
- 4) Õppeaasta kestab 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini.
- 5) Õppeaasta koosneb õppe- ja eksamiperioodist ja koolivaheaegadest.
 - Õppe- ja eksamiperioodid ning koolivaheajad määrab haridusminister oma määrusega.
 - Trimestrites on kokku vähemalt 175 õppepäeva. Lõpueksami toimumise päeval ja vähemalt kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu. Lõpueksami toimumise päev ja sellele eelnevad kaks päeva arvatakse õppepäevade hulka.

- Õppepäev on kalendripäev, mil õpilane on päevakava või individuaalse õppekava alusel kohustatud õppes osalema. Ühes nädalas on kuni viis õppepäeva.
- Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, nt loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas (näit.: muuseum, teater, loodus jne.), milles osalevad nii õpilane kui ka õpetaja.
- Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest ilma vahetunnita. Vahetunni pikkus on vähemalt 10 minutit (söögivahetund 25 minutit). Õppetund vaheldub vahetunniga.
- Õpet kavandades ja ellu viies arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks.
- Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Õppeveerandi või kursuse jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilastele teatavaks veerandi algul.
- Õppe- ja kasvatustegevuse info kajastub kooli koduleheküljel ja e-päevikutes.
- Põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus õppetundides on:
 - 1.klass – 20 tundi;
 - 2.klass - 23 tundi;
 - 3.-4.klass -25 tundi;
 - 5.klass- 28 tundi;
 - 6.-7.klass- 30 tundi;
 - 8.-9.klass- 32 tundi.
- Ainetundide jaotus klassiti on määratud tunnijaotusplaanis.
- Õpetajad viivad vajadusel vähemalt kord nädalas läbi järelaitamistunde.
- Kooli õppekavanõuete täitmist toetavad koolis töötavad ringid.

3.2.2 Tunnijaotusplaani, õppeainete loendi ja maht põhikoolis

- 1) Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 on sätestatud põhikooli õpilase

suurim lubatud nädala õppekoormus tundides. Põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 3 on sätestatud põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv. Tulenevalt põhikooli riiklikus õppekavas esitatud kohustuslikest nädalatundide arvust ning lubatud vabast tunniressursist, mis jääb kohustusliku ja maksimaalselt lubatu vahele, on koostatud tunnijaotusplaan.

- 2) Kõik tunnijaotusplaanis (tabel 2) esitatud õppeained on õpilasele kohustuslikud.
- 3) Valikained põhikoolis valib kool ning nende õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud suurimat lubatud õppekoormust nädalas.
- 4) A-võõrkeelena õpetatakse inglise keelt, B-võõrkeelena vene keelt.
- 5) Vaba tunniressursi arvelt saab valikainetena õppida inglise keelt (2.kl), kodulugu (5.kl), arvutiõpetust (4., 5., 7.kl), karjääriõpetust (8., 9.kl).

3.2.3 Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

- 1) Valdkonnasisesed ja õppeainete lõimingu võimalused teiste ainevaldkondadega on kirjeldatud riikliku õppekava ainevaldkonna kavades. Õpetaja arvestab nende võimalustega õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel.

3.2.4 Valikkursuste loend

Vaba tunniressursi arvelt saab valikainetena õppida inglise keelt (2.kl), kodulugu (5.kl), arvutiõpetust (4., 5., 7.kl), karjääriõpetust (8., 9.kl).

Tabel 2

ÕPPEAINE	kokku	I kooliaste			kokku	II kooliaste			kokku	III kooliaste		
		I	II	III		IV	V	VI		VII	VIII	IX
eesti keel	19	7	6	6	11	5	3	3	6	2	2	2
kirjandus	0	-	-	-	4	-	2	2	6	2	2	2
A-võõrkeel	3	-	-	3	9	3	3	3	9	3	3	3
B-võõrkeel	0	-	-	-	3	-	-	3	9	3	3	3
matemaatika	10	3	3	4	13	4	4	5	13	5	4	4
loodusõpetus	3	1	1	1	7	2	2	3	2	2	-	-
geograafia	0	-	-	-	0	-	-	-	5	1	2	2
bioloogia	0	-	-	-	0	-	-	-	5	1	2	2
keemia	0	-	-	-	0	-	-	-	4	-	2	2
füüsika	0	-	-	-	0	-	-	-	4	-	2	2
ajalugu	0	-	-	-	3	-	1	2	6	2	2	2
inimeseõpetus	2	-	1	1	2	-	1	1	2	1	1	-
ühiskonnaõpetus	0	-	-	-	1	-	-	1	2	-	-	2
muusika	6	2	2	2	4	2	1	1	3	1	1	1
kunst	4,5	2	1	2_1	3	1	1	1	3	1	1	1
tööõpetus	4,5	1	2	1_2	5	1	2	2	5	2	2	1
kehaline kasvatus	8	2	3	3	8	3	3	2	6	2	2	2
kohustuslikud tunnid		18	19	23		21	23	29		28	31	31
õppekava määratud tunnid												
Kirjandus	0	-	-	-	1	-	-	-	0	-	-	-
eesti keel	1	-	1	-	1	1	1	-		-	-	-
A-võõrkeel	2	-	2	-	0	-	-	-				
B-võõrkeel	0	-	-	-	1	-	-	1		-	-	-
matemaatika	2	-	1	1	2	1	1	-	1	-	0,5	0,5
loodusõpetus	2	1	-	1	0	1	-	-	0	-	-	-
geograafia	0	-	-	-	0	-	-	-	1	1	-	-
ajalugu	0	-	-	-	1	-	1	-	0	-	-	-
kehaline kasvatus	1	1			0	-	-	-		-	-	-
tööõpetus	0	-	-	-	0	-	-	-	0	-	-	-
määratud tunnid kokku	8	2	4	2	6	3	3	1	2	1	0,5	0,5
valikained:												
Kodulugu		-	-	-	1	-	1	-	0	-	-	-
arvutiõpetus	0	-	-	-	2	1	1		1	1	-	-
karjääriõpetus	0	-	-	-	0	-	-	-	1	-	0,5	0,5
valikained kokku	0	0	0	0	3	1	2	0	2	1	0,5	0,5
KOORMUS		20	23	25		25	28	30		30	32	32
		20	23	25		25	28	30		30	32	32

3.2.5 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted Illuka Koolis

Läbivate teemade käsitlemise üldised põhimõtted

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe koolis realiseerub:

- 1) **õppekeskkonna korralduses** – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) **aineõppes** – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teema-käsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) **kooli projektinädalate raames** – projektinädalatel toimub õpe koolis ühest üldteemast lähtuvalt, mida käsitletakse erinevate õppeainete kaudu, lõimides neid omavahel. Projektinädalate eesmärgiks on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist.
- 4) **valikainete valikul** – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 5) **läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös** – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;
- 6) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe-ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

1. Läbiv teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”

1.1. Läbiva teema” Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemisega taotletakse õpilase

kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

1.2. Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärged ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

1.3. Läbiva teema käsitlemine **I kooliastmes** aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

1.4. Läbiva teema käsitlemine **II kooliastmes** keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

1.5. Läbiva teema käsitlemine **III kooliastmes** keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis

on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

2. Läbiv teema “Keskkond ja jätkusuutlik areng”

2.1. Läbiva teema “Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

2.2. Õpilast suunatakse:

- 1) aru saama loodusest kui terviküsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklikke keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- 5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

2.3. Läbiva teema käsitlemine **I kooliastmes** tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

2.4. Läbiva teema käsitlemine **II kooliastmes** keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

2.5. Läbiva teema käsitlemine **III kooliastmes** keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui tervik-süsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

3. Läbiv teema “Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus”

3.1. Läbiva teema “Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

3.2. Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 4) mõistma avaliku, ettevõtliku- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- 5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda

otsustamisprotsessides;

6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

3.3. Läbiva teema käsitlemisel **I kooliastmes** on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

3.4. Läbiva teema käsitlemisel **II kooliastmes** on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

3.5. Läbiva teema käsitlemine **III kooliastmes** keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

4. Läbiv teema “Kultuuriline identiteet”

4.1. Läbiva teema “Kultuuriline identiteet” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuri-teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

4.2. Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingsusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

4.3. Läbiva teema käsitlemisel **I kooliastmes** on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusena kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

4.4. Läbiva teema käsitlemisel **II kooliastmes** on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

4.5. Läbiva teema käsitlemisel **III kooliastmes** on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest

kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

5. Läbiv teema “Teabekeskkond”

5.1. Läbiva teema “Teabekeskkond” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

5.2. Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskkondi;
- 5) arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

5.3. Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskkond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskkonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

5.4. Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitlemise keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama

uudises puuduvat teavet.

5.5. Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

6. Läbiv teema “Tehnoloogia ja innovatsioon”

6.1. Läbiva teema “Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

6.2. Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel

erinevates projektides.

- 6.3. Läbiva teema käsitlemisel **I kooliastmes** õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhimõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitatav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogilisi rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.
- 6.4. Läbiva teema käsitlemine **II kooliastmes** põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.
- 6.5. Läbiva teema käsitlemine **III kooliastmes** kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

7. Läbiv teema “Tervis ja ohutus”

7.1. Läbiva teema “Tervis ja ohutus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

a) Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.

b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

7.2. Õpilast suunatakse:

a) tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- 4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseavet ja abiteenuseid;
- 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

7.3. Läbiva teema käsitlemisel **I kooliastmes** pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjust oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

7.4. Läbiva teema käsitlemine **II kooliastmes** pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.

7.5. Läbiva teema käsitlemisel **III kooliastmes** pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

8. Läbiv teema “Väärtused ja kõlblus”

8.1. Läbiva teema “Väärtused ja kõlblus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

8.2. Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;

6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasanimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

8.3. Läbiva teema käsitlemisel **I kooliastmes** on rõhk iseenda tundaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

8.4. Läbiva teema käsitlemisega **II kooliastmes** teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitlemise kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamusi. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

8.5. Läbiva teema käsitlemine **III kooliastmes** toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

3.2.6 Üldpädevuste kujundamiseks a õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

- 1) Üldpädevuste kujundamiseks ja õpikeskkonna mitmekesistamiseks on koolis kavandatud järgmised tegevused, mis kirjeldatakse konkreetselt kooli üldtööplaanis kooskõlas haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010. a määruse 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ §-ga 4.
- 2) Tegevuste kavandamine üldpädevuste kujundamiseks ja õpikeskkonna mitmekesistamiseks kooli tasandil on õppejuhi tööülesanne, kaasates kõiki kooli töötajaid.
- 3) Ülekoolilised üritused:
 - 1) õppekäigud ja ekskursioonid, mis toetavad ainevaldkonnaülest pädevuste kujunemist;
 - 2) õpilasuurimusi, praktilisi töid tutvustavad üritused;
 - 3) traditsioonilised ülekoolilised üritused, mis toimuvad igal õppeaastal;
 - 4) kooli ja kalendritähtpäevaga seotud üritused (näiteks aktused, õpetajate päeva tähistamisega seotud üritused, jms);
 - 5) heategevusüritused;
 - 6) kontserdid ja teatrikülastused;
 - 7) spordiüritused ja loodusmatkad;

3.2.7 Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

- 1) Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 4 kohaselt võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

- 2) Kui kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatakse koolis õpetatava osana, siis peab olema aru saada, millise õppimise põhjal on seda tehtud ja milliste õpitulemuste saavutamisel on kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatud.
- 3) Keskne põhimõte on, et lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest, mitte sellest, kelle juures ja kus õpilane õppis või tegevusi sooritas. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õpiti. Täiendav materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud. Väljundipõhises õppes ei ole keskne küsimus selles, kuidas ja kus mingi pädevus või õpitulemus omandati, vaid pigem selles, kas see pädevus või õpitulemus on olemas ja kuidas selle olemasolu on võimalik hinnata. Kooli õppekava välist õppimist või tegevust ei hinnata mitte kogemuse, vaid sellest toimunud õppimise põhjal. Õpitu peab kokku sobima nende õpitulemustega, mille saavutamist taotletakse. Kindlasti peab õpitu olema määratletav ka tasemega. Põhikoolis arvestatakse samal haridustasemel või kõrgemal tasemel omandatud. On oluline, et mujal õpitu oleks sisuliselt sobiv õppekavaga, mille järgi õpilane koolis õpib.
- 4) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.
- 5) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappides: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.
- 6) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust õpitulemustega, mille arvestamist

taotletakse. Hindamisel eristatakse otseseid ja kaudseid tõendeid. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Tõendusmaterjalideks võivad olla primaarsed tõendusmaterjalid (töönäidised, kirjutatud projektid, uurimistööd, artiklid, kavandid, projekti ja/või uurimistöö aruanded jm, mis otseselt tõestavad taotleja pädevusi või õpitulemusi), sekundaarsed tõendusmaterjalid (õpisoorituste tõend või hinneteleht, juhendaja või kogenud kolleegi hinnang, õppeaine kava, kus on kirjas õppeaine/kursuse eesmärgid, õpitulemused, sisu lühikirjeldus, maht tundides, tõendus tegevuste sooritamise kohta) või narratiivsed tõendusmaterjalid (igasugused oma õppimise ning tegevuse analüütilised käsitlused, kus taotleja seostab õpitut taotletava õppeaine õpitulemustega, taotleja kogemuse-alane refleksioon). Tavaliselt on tõendusmaterjalid omavahel kombineeritud. Õppe- ja arendusjuhil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalid ei ole piisavad õpitulemuse omandamise tõendamiseks.

- 7) Täisealisel õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus vabas vormis kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina. Enne taotluse esitamist toimub õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta. Nõustamist viib läbi kooli õppe- ja arendusjuht.

3.2.8. Liikluskasvatus

- (1) Üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks

Vastavalt liikluseaduse § 4 lõikele 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;

- 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- 3) Kooli rolliks on vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 2 viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada õpilasi ette ohutuks liiklemiseks.
- 4) Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.
- 5) Liikluskasvatuse teemad on tuletatud põhikooli riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus“ ning liikluskasvatus.ee veebilehel esitatud soovitustest liikluskasvatuse osas ning liiklusseadusest ja selle alusel antud määrusest „Laste liikluskasvatuse kord“.

Liikluskasvatuse teemad	Liikluskasvatuse ulatus tundides õppeaastas klassi kohta
Jalakäija liiklusreeglid	4
Ohutu liikluskäitumine	2
Liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine	1
Liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus	1
Kokku:	8

- (2) Eelnimetatud liikluskasvatuse teemasid käsitletakse integreerituna ainetundides ning detailsemalt tegevuste tasandil kavandatakse õpetajate poolt õpitegevust kavandades.

3.3 Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Muudetud punktid 3.3 Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12/2018

Illuka Kooli õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

Õppekava mitmekesistamist toetavad tegevused:

- Koolis kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid.

- Arvestades õpilase individuaalsust, kasutatakse ainetundides diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastmega õppida.
- Koolis korraldatakse õpet ka väljaspool kooliruumi (kooliõues, looduses, muuseumides, keskkonna-hariduskeskustes, ettevõtetes jne.);
- Õppekäik on üldjuhul tervet õppepäeva hõlmav õppeprotsess, mis sisaldab ainetevahelist lõimumist, arendab üld- ja ainealaseid pädevusi ning käsitleb läbivaid teemasid.
- Ekskursioon on ühe- või mitmepäevane klassi ühisüritus.
- Projekt on ühekordse iseloomuga ajaliselt piiratud tegevus, millel on kindel vastutaja, eesmärk ja ressursid. Projekt algab töömeeskonna loomise ja tegevuskava koostamisega ning lõpeb tulemuste analüüsi ning järelduste tegemisega.

Koolis on võimalik õpet saada ka virtuaalses õppekeskkonnas;

- Koolis on õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppekava täitmist toetavad õpperingid. Õpilaste eripära arvestamiseks suunatakse õpilasi mitmesugustesse õpperingidesse, mis võimaldavad neil arendada nende tugevaid külgi.
- Elementaarse hea võõrkeeleskuse tagamiseks on võimalik alustada inglise keele õpet juba 2.klassist. Samuti on võimalik osaleda inglise keele ringis (lasteaed ja 1.klass) vene keele ringis (2.-5.klass). Ringide eesmärgiks on tagada õpilastel põhikooli lõpuks vähemalt kahe võõrkeeleskuse keelekeskkonnas elementaarse toimetuleku tasandil.
- Hea füüsilise arengu tagamiseks on koolis võimalik käia kergejõustiku-, suusatamise-, jalgpalli – ja võrkpalliringis
- Koolis tegutseb pilliring.
 - Õppekava efektiivseks täitmiseks tehakse koostööd erinevate partneritega – nii koolisiselt kui ka väljaspool kooli. Kool teeb koostööd Ida – Virumaa Rajaleidja keskusega, Alutaguse Vallavalitsusega, Pannjärve Tervisespordikeskusega, Iisaku muuseumiga, Iisaku ja Kauksi looduskeskustega, Kurtna Noortekeskusega, Kuremäe ja Kurtna raamatukoguga, Alutaguse valla laste ja pere komisjoniga

- Kool teeb koostööd teiste Ida – Virumaa koolidega. Illuka Koolil on sõpruskoolid Grzebienisko Gimnazjum Poolas ja Taivalkoski Peruskoulu Soomes

3.4 Loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused III kooliastmes

Muudetud punktid 3.4. Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12/2018.

- 1) Vastavalt Põhikooli riiklikus õppekavas § 15 p 8 sätestatud korrale korraldab kool õpilastele loovtöö tegemise III kooliastmes, mille teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.
- 2) Loovtöö lähtub õppekava läbivatest temadest või lõimib õppeaineid.
 - ✓ Iga õppeaasta esimeses õppenõukogus kinnitatakse loovtöö üldteema.
 - ✓ 7.klassi õpilane valib üldteemast lähtudes teema I trimestri lõpuks. Õpilane kooskõlastab teemavalikut juhendajaga ja see kinnitatakse õppenõukogu otsusega. Juhendaja kinnitatakse direktori käskkirjaga.
- 3) Loovtööl võib olla erinev vorm: uurimus, projekt, kunstitöö, näidend, poster, film, PowerPoint esitus, muusikateos, õpilasnäitus, demonstratsioon vms.
- 4) Loovtööd võib teostada nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.
 - ✓ Kollektiivselt teostatud loovtööde puhul peab rühma iga liikme panus olema selgelt tõendatud ja nähtav igas töö etapis.
- 5) Loovtöö esitlemise aja valib õpilane juhendajaga koostöös.
 - ✓ Kool võimaldab loovtööd kaitsta 2 korda õppeaastas III kooliastme jooksul (detsembri I nädalal ja aprilli IV nädalal)
- 6) Loovtööd säilitatakse kooliarhiivis.
- 7) Loovtöö loetakse sooritatuks, kui õpilane osaleb 3.kooliastmes mistahes aine vabariiklikul olümpiaadil või konkursil, kus sisaldub ühe osana loovtöö.
- 8) Loovtöö korraldust reguleerib Illuka Kooli loovtöö kavandamise, teostamise, vormistamise ja hindamise juhend.

3.5 Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

Muudetud punktid 3.5.1.-3.5.11. Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12
12.09.2017

Muudetud punktid 3.5.1., 3.5.8. Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12/2018
02.11.2018

3.5.1. Õpilaste hindamine

1) Hindamise eesmärk on:

- ✓ toetada õpilase arengut;
- ✓ anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- ✓ suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul
- ✓ suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel
- ✓ anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks

2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine.

3) Koolipoolne esmane tagasisidekanal on e-päevik. Vähemalt iga koolipäeva lõpuks kannavad õpetajad e-päevikusse hinded, hilinemised, puudumised, tunnikirjeldused ja kodused ülesanded

- ✓ Kokkuvõtvate tööde hinded kannab aineõpetaja e-päevikusse hiljemalt enne järgmist tema aine tundi.

3.5.2. Õpilase teadmiste ja oskuste hindamise kord

Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- 1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja suuliste vastuse ja kirjalike tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste

vastavust kooli õppekavas esitatud nõuetele.

- 2) Trimestri algul teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
 - ✓ Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega.
- 3) Aineõpetaja poolt planeeritud arvestuslikud tööd on õpilasele kohustuslikud.
 - ✓ Õpilasel võib õppepäeva jooksul olla üks arvestuslik töö.
- 4) Kui suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegas „puudulik” või „nõrk” või hinne on jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelvastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Õpitulemuste hindamine

- 1) Illuka Koolis hinnatakse õpilast I klassis sõnaliselt.
 - ✓ Kirjeldav sõnaline tagasiside antakse iga trimestri lõpul hinnangulehel.
- 2) Alates 2.klassist hinnatakse õpilast numbriliselt viie palli süsteemis.

Hindamise põhimõtted

- 1) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
- 2) Hindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õppeaine eripära, õpilaste võimeid ja arengut
 - ✓ Oskusainetes (muusika, kehaline kasvatus, kunst, tööõpetus) arvestatakse hindamisel õpilase individuaalset arengut.
- 3) Aineõpetaja võib edukat osavõttu maakondlikust olümpiaadist arvestada kokkuvõtva hinde väljapanekul.
- 4) Kui õpilane on tunnis ja ei esita õpetajatele ilma mõjuva põhjuseta kirjalikku tööd või keeldub mõjuva põhjuseta suuliselt vastamast, loetakse tema teadmised ja oskused vastavalt hindele „nõrk”. Järelevastamise võimaluse antud juhul otsustab õpetaja.

- 5) Kui õpilane puudub kontrolltöö ajal ja ei ole planeeritud tööd kooli tulles ka järele vastanud, loetakse tema teadmised ja oskused selle töö ulatuses trimestri lõpus vastavaks hindele „nõrk”.
- 6) Õpilasele, kelle trimestri lõpuks on arvestusliku hinde asemel hinne „puudulik” või „nõrk”, võib õpetaja anda õpilasele trimestri lõpul arvestuslikult hinnatava ülesande, et kontrollida tema teadmisi ja oskusi.
- 7) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, hinnatakse vastavat suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hindega „nõrk”.

3.5.3. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted

3.5.3.1. Sõnaline hindamine

- Sõnalise hindamise põhimõtteks on toetada lapse eneseusku ja – väärikust. Oluline on hinnata last lähtudes tema arengust ja individuaalsetest iseärasustest. 1.klassis tuleb luua emotsionaalselt turvaline , meeldiv õhkkond, kus kellelgi pole hirmu eksida. Kogu õppeaasta vältel jälgitakse lapse arengut ning saavutusi, mille kirjeldamine annab pildi õpilase edenemisest.
- 1.klassi jooksvad hinnangud teeb õpetaja koheselt õpilasele teatavaks ja edastab need kirjalikult lapsevanemale e-päeviku kaudu.
- Kokkuvõtvad sõnalised hinnangud kirjeldavad lapse arengut, õppeprotsessis osalemist, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist ning õpitulemusi. Kokkuvõtvates hinnangutes tuuakse esile õpilase edusammud ning juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning lünkadele teadmistes.
- Kokkuvõtvate sõnaliste hinnangute aluseks on klassi õpetaja ja aineõpetajate tähelepanekud.
- 1.klassi õpilased saavad hinnangulehe iga trimestri lõpul ja tunnsituse klassi lõpetamisel kohta õppeaasta lõpul, mille vormi on kinnitanud õppenõukogu. Hinnangulehel kasutatakse kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid.

3.5.3.2. Hinded viie palli süsteemis

Illuka Koolis hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi alates 2.klassist viiepallisüsteemis, kus hinne „5“ on „väga hea“, „4“ – „hea“, „3“ – „rahuldav“, „2“ – „puudulik“ ja „1“ – „nõrk“.

- 1) Hindega „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid.
- 2) Hindega „4“ ehk „hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele.
- 3) Hindega „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus.
- 4) Hindega „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus.
- 5) Hindega „1“ ehk „nõrk“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4“ 75–89%, hindega „3“ 50–74% , hindega „2“ 20–49% ning hindega „1“ 0–19%.

3.5.3.3. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted

- 1) Kokkuvõttev hindamine kõikides ainetes toimub iga trimestri lõpul.
 - 2) Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestri alusel enne õppeperioodi lõppu.
 - 3) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või – hinnang jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.
 - 4) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
 - 5) Kui õpilane on jäetud täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
 - 6) Õpilasele, kes on pikemat aega koolist põhjusega puudunud ega ole trimestri lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, kokkuvõtvat hinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeaasta lõpuni. Õppeaine kokkuvõttev hinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.
- 9.klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne eksamiperioodi algust, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 7) Kokkuvõtvatest hinnetest teavitamine.
 - 2.ja 3.klassis saavad lapsed iga trimestri lõpul paber kandjal klassitunnistuse. Alates 4.klassist teavitatakse õpilasi ja lapsevanemaid trimestri hinnetest e-päeviku kaudu.
 - Õppeaasta lõpul väljastatakse õpilasele klassitunnistus paber kandjal.

3.5.3.4 Diferentseeritud hindamine

- 1) Diferentseeritult hinnatakse individuaalse õppekava järgi õppivaid õpilasi.
- 2) Nõustamiskomisjoni otsuse alusel püsiva kirjaliku kõnepuudega põhikooli õpilaste osas, kes saavad regulaarset logopeedilist abi, rakendatakse diferentseeritud hindamist.
- 3) Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel arvestatakse düsgraafia omaseid

spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.

- 4) Õpilase kirjalikule tööle tehakse märged „Hinnatud diferentseeritult“.

3.5.4. Järelvastamise ja järeltööde sooritamise kord

- 1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelvastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- 2) Järelvastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahelisel kokkuleppel. Järelvastamine ja järeltöö asendab eelneva hinde, tingimusel, et järelvastamise ja järeltöö käigus saadud hinne on eelmisest tulemusest parem.
 - Kui õpilane puudub järeltöö sooritamise ajal mõjutavatel põhjustel, lepitakse aineõpetajaga kokku uus järeltöö aeg.
- 3) Kui õpilane ei pea kokkulepetest kinni, ei ilmu korduvalt (vähemalt kaks korda) konsultatsioonile või järelvastamisele, on õpetajal õigus hinnata sellist tööd hindegaga „nõrk“.
 - Kui õpilane ei pea kokkulepetest kinni ega ilmu vastavalt plaanile konsultatsioonile või järelvastamisele, teatab aineõpetaja sellest klassijuhatajale ning annab lapsevanemale tagasisidet e-päeviku kaudu.
- 4) Õpiabi ja järelvastamise ajad on väljas klassi stendil ja kooli kodulehel.

3.5.5. Kehalise kasvatuse tunnis hügieeni hindamine ja tervislikel põhjustel vabastatud õpilaste hindamine

- 1) Igal trimestril saab õpilane ühe arvestusliku hinde hügieeni eest. Nõudmised hügieeni pidamise kohta kehtestab kooli kodukord.
- 2) Iga õppeaasta algul tuleb kehalise kasvatuse õpetaja õpilastele meelde hügieeni hindamise korra.
- 3) Hügieenireeglite vastu eksimisele järgneb teade e-päevikus.

Hügieeni hinnatakse järgnevalt:

- Hindega „5“ (väga hea) hinnatakse õpilast, kes pole trimestri jooksul kordagi

rikkunud hügieenipidamise reegleid.

- Hindega „4” („hea”) hinnatakse õpilast, kes on kuni kaks korda trimestri jooksul rikkunud hügieenipidamise reeglid
- Hindega „3” („rahuldav”) hinnatakse õpilast, kes on kolm korda trimestri jooksul rikkunud hügieenipidamise reegleid.
- Hindega „2” („puudulik”) hinnatakse õpilast, kes on neli korda trimestri jooksul rikkunud hügieenipidamise reegleid
- Hindega „1” („nõrk”) hinnatakse õpilast, kes on viis ja rohkem kordi trimestri jooksul rikkunud hügieenipidamise reegleid.

4) Kui õpilane on saanud kehalise kasvatuse tunnist vabastuse, hindab õpetaja tema tegevusi tunnis vastavalt individuaalsele õppekavale.

3.5.6.Kohustusliku kirjanduse lugemise hindamine

- 1) Iga õppeaasta algul annab õpetaja õpilastele soovitusliku kirjanduse nimekirja ning tutvustab klassivälise kirjanduse hindamise korda ja vastamise tähtaegu
 - Õpilane saab hinde iga loetud raamatu eest, mis fikseeritakse ette antud tähtaja kuupäevale.

3.5.7. Õpilase käitumise ja hoolsuse hindamine ning lapsevanemale kirjaliku tagasiside andmise kord

Käitumise (hoolsuse) hindamine

- 1) Käitumise hindamise aluseks on Illuka Kooli kodukorras esitatud nõuete täitmine.
 - 2) Õpilane kaasatakse käitumise (hoolsuse) hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma käitumist eesmärkide alusel hinnata.
 - 3) Käitumise (hoolsuse) kohta annab klassijuhataja iga esimese ja teise trimestri lõpul kirjaliku tagasiside õpilasele ja tema seaduslikule esindajale seadusliku esindaja elektronposti või e-kooli kaudu.
- ✓ Tagasisides kirjeldatakse õpilase käitumise (hoolduse) tugevaid külgi ja vajakajäämisi

ning ettepanekuid edaspidiseks tegevuseks, mis toetavad õpilase käitumise (hoolsuse) kujunemist.

- ✓ Kui lapse seaduslik esindaja soovib tagasisidet mingil teisel viisil, siis teeb ta lapse klassijuhatajale kirjaliku avalduse, kuhu märgib, mis viisil ta tagasisidet soovib.
- ✓ Õppeaasta lõpul antakse õpilasele käitumise ja hoolsuse hinnanguleht koos klassitunnistusega
- 4) Aineõpetajad edastavad elektronposti kaudu hinnangud õpilase käitumise (hoolsuse) kohta klassijuhatajale.

3.5.8 Õpilase täiendavale õppetööle, klassikursust kordama jätmise ning järgmisesse klassi üleviimise kord

Trimestrihinnete ja hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisesse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama.

Õpilase järgmisesse klassi üleviimine

- 1) Õpilase järgmisesse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- 2) Õpilase järgmisesse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 3) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- 4) Lõikes 3. Sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kes tervislikel või muudel mõjuvatel põhjustel ei saanud täiendavat õppetööd sooritada või kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajas.

Õpilase täiendavale õppetööle jätmise

- 1) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või - hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang.
- 2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- 3) Täiendav õppetöö toimub plaani alusel, kus õpilane täidab õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid.

- ✓ Täiendava õppetöö plaani koostab aineõpetaja ja annab selle enne täiendava õppetöö algust õpilasele ja tema seaduslikule esindajale tutvumiseks.
- ✓ Täiendava õppetöö plaani tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse
- 4) Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õpilase klassikursust kordama jätmine

- 1) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses on esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- 2) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 3) Lapsevanema avalduse põhjal võib õppenõukogu otsusel jätta õpilast klassikursust kordama
- 4) Kui lihtsustatud riikliku õppekava või individuaalse õppekava järgi õppiv õpilane pole nõutud õpilasülesandeid mõjuva põhjusega täitnud, jäetakse ta erandjuhul klassikursust kordama.

3.5.9 Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on

sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

- 2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
 - kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine aastahinne;
 - kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine aastahinne.
- 3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 4) Õpilane, kelle emakeel ei ole eesti keel, kuid kes asus kooli õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.
- 5) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.
 - Kooli direktor võib, võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:
 - ✓ lisaaega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
 - ✓ eksami läbiviimist eraldi ruumis;
 - ✓ puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
 - ✓ lubada vastuse üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;

- ✓ lubada nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele eksamiküsimuste ja teksti ettelugemist;
- ✓ anda kuulmispuudega õpilasele eksami toimumise korralduse kohta kirjalikke juhtnööre;
- ✓ õpiraskustega õpilasel õppevahendite (sõnaraamatud, abivahendid jms) kasutamist;
- ✓ selgitada õpiraskustega õpilasele töökorraldusi ning eksamiülesannete teksti täpsemalt ja põhjalikumalt
- ✓ spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist;
- ✓ kuulmispuudega õpilasele viipekeeletõlgi kasutamist.

3.5.10 Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

Hinde ja hinnangu vaidlustamine

- 1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde teadasaamist.
- 2) Hinde vaidlustamiseks esitab õpilane või tema seaduslik esindaja kooli direktorile kirjalikul vastava taotluse koos põhjendusega
- 3) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest õpilast või tema seaduslikku esindajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates.

3.6 Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise põhimõtted

- 1) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuses korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.
- ✓ Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga õppeperioodi algul.
- ✓ Järgmise klassi vajalikud õppevahendid tehakse lapsevanemale teatavaks iga õppeaasta lõpul
- 2) Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse järgmisi vahendeid: telefon, e-

kirjad, e-päevikud, kooli kodulehekülg.

- 3) Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku vähemalt üks kord õppeaasta jooksul lastevanemate üldkoosoleku.
- 4) Koolikorraldust reguleerivad dokumendid on kättesaadavad kooli kodulehel.
- 5) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- 6) Klassi-või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet.
- 7) Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
- 8) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse õpilase ja tema vanemaga koolis arenguveestlusi, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguveestluste korraldamine käib vastavalt koolis kinnitatud arenguveestluste korrale.
- 9) Klassijuhataja korraldab vähemalt üks kord õppeaastas klassi koosoleku (võib toimuda üldkoosolekuga samal päeval)
- 10) Kool korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

3.7. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine

Muudetud punktid 3.7. Kinnitatud muudatused direktori käskkirjaga nr. 1-3/12/2018 02.11.2018

- 1) Kooli eesmärk on luua eeldused tubli ühiskonnaliikme kujunemiseks kaasava hariduse tingimustes.
- 2) Kool toetab õpilaste võimetekohast arengut
 - ✓ Koolitöötajad on koostööpartneriks peredele ja teistele lastega töötavatele

spetsialistidele.

- 3) Haridusliku erivajadusega (edaspidi HEV) õpilase õpet korraldab koolis HEV koordinaator, kes toetab ja juhendab õpetajat:
 - HEV väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekud edaspidiseks pedagoogiliseks tööks;
 - koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks;
 - täiendavate uuringute läbiviimiseks.
- 4) HEV koordineerija teeb ettepanekud lapsevanematele ja vajadusel kooli direktorile edasisteks tegevusteks.
- 5) HEV õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib HEV õpilane tavaklassis.
- 6) HEV koordineerija ettepanekul ja direktori otsusel võib HEV õpilasele rakendada järgmisi meetmeid:
 - tugispetsialisti teenus (logopeediline või psühholoogiline abi);
 - individuaalse õppekava (edaspidi IÕK) rakendamine;
 - pikapäevarühma vastuvõtmine (1.-5.klass);
 - õpetajate konsultatsioonid väljaspool tunde vähemalt 1 kord nädalas.
- 7) Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste ja kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga, tuleb õpilasele koostada riiklikus õppekavas sätestatud korras IÕK
 - ✓ Kui õpilase HEV tuleneb tema andekusest, tagatakse talle IÕK rakendamine ja vajadusel täiendav juhendamine aineõpetajate vajadusel teiste haridusasutuste ja / või haridusprogrammide kaudu. Meetme rakendamise tulemuslikkust hindavad kõik meetme rakendamises osalenud õpetajad ja tugispetsialistidega õppeperioodi lõpul
 - ✓ Õpilasele, kelle trimestri on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem , et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused

- ✓ IÕK toetab koolist pikemat aega eemal viibinud õpilase (sportlase, haiglasviibinu) ning muukeelsete laste paindlikku lülitumist õppetöösse
- 8) HEV tuvastamiseks läbiviidud hindamise tulemused ning õpetajate ja spetsialistide tähelepanekud ja soovitused dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (IAJK).
- ✓ Koolis täidab õpilase IAJK klassijuhataja koos aineõpetajate ja tugispetsialistidega koostöös HEV koordineerijaga.
- 9) Nõustamiskomisjoni otsusega võib õpilase vajadusest lähtudes rakendada temale tõhustatud või erituge.
- 10) Koolis peetakse järjepidevalt arvestust koolikohustuse täitmise kohta, analüüsitakse õpilase puudumise põhjusi ning rakendatakse meetmeid koolikohustuse mittetäitjate kooli naasmiseks ja naasmisel
- ✓ Koolikohustuse mittetäitjate kooli naasmiseks rakendatakse meetmeid koos kohaliku omavalitsuse, perede ja laste komisjoni ja noorsoopolitseiga.

3.8. Karjääriteenuste korraldus

- 1) Illuka Kooli õppekavas on 8.klassis II poolaastal ja 9. klassis I poolaastal 1 tund nädalas valikainena karjääriõpetuse tund, mis võimaldab käsitleda teemasid, mis kujundavad õpilastes huvi tööturul toimuva vastu, arendavad otsustamisvõimet ja valmisolekut elukestvaks õppeks.
 - ✓ Karjääriteenuste all mõistetakse käesolevas õppekavas õpilastele kooli poolt kättesaadavaks tehtud karjääriõpet, -infot või -nõustamist. Karjääriteenuste eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ja eneseteostust.
- 2) Karjääriteenuse osutamiseks tehakse koostööd Ida –Virumaa Rajaleidja keskusega
 - ✓ Karjääriõpetuse õpetaja korraldab koostöös karjäärinõustamiskeskuse spetsialistidega erinevaid nõustamis- ja infotunde õpilastele.

- 3) Karjääriõpetuse õpetaja korraldab koostöös klassijuhatajaga erinevate õppeasutuste infotunde ning tunnivälise tegevuse käigus õppekäike õppeasutustesse ja ettevõtetesse.

3.9 Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- 1) Illuka Koolis teevad õpetajad koostööd selle nimel, et korraldada koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine.
- 2) Õpetajad teevad koostööd kooliastmete komisjonides, õppenõukogus ning jagavad kogemusi kolleegidega suhtlemisel.
- 3) Õpetaja planeerib oma tööd töökavas.
- 4) Õpetaja töökava koostamise põhimõtted
 - ✓ Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö ainetunnis.
 - ✓ Töökava koostamise alus on kooli õppekava üldosa ja vastava aine ainekava.
 - ✓ Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale.
 - ✓ Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja pädevusse.
- 5) Klassijuhataja tööplaani koostamise aluseks on kooli sündmuste plaan, õppe-ja kasvatustöö üldesmärgid algavaks õppeaastaks ja konkreetse klassi kasvatuslikud vajadused.

4. ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

- Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik. Selleks tuleb esitada kooli direktorile algatustaotlus kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega.
- Kooli õppekava uuendamise või täiendamise, mis on tingitud muudatustes õigusaktides, algatab kooli direktor.
- Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindisele ja õppenõukogule.

- Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti ning muutuste viite juurde lisatakse muutuse jõustumise kuupäev.